רבי יהודה הנשיא (רבי) – האילמים שביקש עליהם רחמים

דף עבודה מלא • תנאים חלק ב • כיתות ב׳–ד׳

שם: _____ כיתה: _____

תקציר מדויק

הדמות המרכזית היא רַבִּי יְהוּדָה הַנָּשִׂיא (רַבִּי) – גדול הדור שמנהיג מתוך תורה, עושר ואהבת ישראל עצומה. לצידו, שני אחים אילמים מִבְּנֵי מִשְׁפַּחְתּוֹ שֶׁל רַבִּי יוֹחָנָן בֶּן גּוּדְגְּדָא הַצַּדִּיק.. האתגר: שני האחים חירשים-אילמים (או רק אילמים לפי חלק מהמפרשים, אך מתקשים בתקשורת). הם מגיעים יום-יום לבית המדרש. הם אינם יכולים לשאול, אינם יכולים לענות, ואינם יכולים להשמיע את קול התורה. נראה כאילו הם אינם יכולים להיות תלמידי חכמים באמת. רגע השיא: רבי יהודה הנשיא רואה בצרתם, מרחם עליהם באהבת תלמידים יוקדת, ומתפלל עליהם מעומק לבו. תפילתו מתקבלת בשמיים. המסר: בחירה בטוב, תורה ומידות טובות

דיוק במקור: דף העבודה מבוסס על גרעין הסיפור והמקורות המובאים בקובץ. תיאורי אווירה ודיאלוגים שבעיבוד אינם משמשים כאן כשאלות ידע.

1. שאלות על הסיפור הזה

א. בסיפור „האילמים שביקש עליהם רחמים", מי פעל ומול איזה קושי?

ב. כיצד התחיל המצב: שני האחים חירשים-אילמים (או רק אילמים לפי חלק מהמפרשים, אך מתקשים בתקשורת). הם מגיעים יום-יום לבית…?

ג. מה הוביל אל הרגע: הָאַחִים בַּשּׁוּרָה הָרִאשׁוֹנָה?

ד. כיצד הסתיים המהלך ב־תְּפִלָּה מֵעוֹמֶק הַלֵּב?

ה. הביאו פרט מן הסיפור המוכיח את המסר „בחירה בטוב, תורה ומידות טובות".

2. מילים ורצף אירועים

מילים מתוך כותרת הסיפור והמסר

המילה	פירושה בתוך הסיפור	האירוע שבו היא מתאימה
האילמים		
שביקש		
עליהם		

סדרו את אירועי „האילמים שביקש עליהם רחמים”

סימון	האירוע	מספר בסדר
□	שני האחים חירשים-אילמים (או רק אילמים לפי חלק מהמפרשים, אך מתקשים בתקשורת). הם מגיעים יום-יום לבית…	_____
□	פְּתִיחָה: הֶרַעַשׁ הַקָּדוֹשׁ שֶׁל בֵּית הַמִּדְרָשׁ	_____
□	הָאַחִים בַּשּׁוּרָה הָרִאשׁוֹנָה	_____
□	הַשְׂפָתַיִם הָרוֹחֲשׁוֹת	_____
□	תְּפִלָּה מֵעוֹמֶק הַלֵּב	_____

נכון או לא נכון — תקנו את המשפטים השגויים

האתגר המרכזי היה: שני האחים חירשים-אילמים (או רק אילמים לפי חלק מהמפרשים, אך מתקשים בתקשורת). הם מגיעים יום-יום לבית המדרש. הם אינם יכולים לשאול, אינם יכולים לענות, ואינם יכולים להשמיע את קול התורה. נראה כאילו הם אינם יכולים להיות תלמידי חכמים באמת..	□ נכון □ לא נכון
נקודת השיא הייתה: רבי יהודה הנשיא רואה בצרתם, מרחם עליהם באהבת תלמידים יוקדת, ומתפלל עליהם מעומק לבו. תפילתו מתקבלת בשמיים..	□ נכון □ לא נכון
רַבִּי יְהוּדָה הַנָּשִׂיא (רַבִּי) – גדול הדור שמנהיג מתוך תורה, עושר ואהבת ישראל עצומה. לצידו, שני אחים אילמים מִבְּנֵי מִשְׁפַּחְתּוֹ שֶׁל רַבִּי יוֹחָנָן בֶּן גּוּדְגְּדָא… התעלם מן האתגר, ולכן הסיפור הסתיים בלי כל שינוי.	□ נכון □ לא נכון

תיקון המשפט השגוי:

3. סיבה ותוצאה

מה קרה?	מדוע?	מה השתנה?
שני האחים חירשים-אילמים (או רק אילמים לפי חלק מהמפרשים, אך מתקשים בתקשורת). הם מגיעים יום-יום לבית…		
הָאַחִים בַּשּׁוּרָה הָרִאשׁוֹנָה		
תְּפִלָּה מֵעוֹמֶק הַלֵּב		

מה היה עלול לקרות אילו הדמות לא הייתה פועלת?

איזו בחירה הייתה משמעותית במיוחד?

---

4. הבנה אישית

מה מגלה המעשה על הדמות?

הסבירו את המסר לילד צעיר יותר.

מה שייך לגרעין המקור ומה נראה כתוספת המחשה?

---

5. קומיקס – ארבעה רגעים

ציירו את עיקרי הסיפור וכתבו משפט מתחת לכל ציור.

1. שני האחים חירשים-אילמים (או רק אילמים לפי חלק מהמפרשים, אך מתקשים בתקשורת). הם מגיעים יום-יום לבית…	**2. פְּתִיחָה: הָרַעַשׁ הַקָּדוֹשׁ שֶׁל בֵּית הַמִּדְרָשׁ**
3. הָאַחִים בַּשּׁוּרָה הָרִאשׁוֹנָה	**4. הַשְׁפָּתַיִם הָרוֹחֲשׁוֹת**

כותרת חדשה

מדוע בחרתי בה?

6. כתיבה יצירתית בעקבות „האילמים שביקש עליהם רחמים”

☐ יומן של רַבִּי יְהוּדָה הַנָּשִׂיא (רַבִּי) – גדול הדור שמנהיג מתוך תורה, עושר ואהבת ישראל עצומה. לצידו, שני אחים אילמים מְבָנֵי מִשְׁפַּחְתּוֹ שֶׁל רַבִּי יוֹחָנָן בֶּן גּוּדְגְּדָא… ברגע „רבי יהודה הנשיא רואה בצרתם, מרחם עליהם באהבת תלמידים יוקדת, ומתפלל עליהם מעומק לבו. תפילתו מתקבלת בשמיים.”.

☐ מכתב אל רַבִּי יְהוּדָה הַנָּשִׂיא (רַבִּי) – גדול הדור שמנהיג מתוך תורה, עושר ואהבת ישראל עצומה. לצידו, שני אחים אילמים מְבָנֵי מִשְׁפַּחְתּוֹ שֶׁל רַבִּי יוֹחָנָן בֶּן גּוּדְגְּדָא…: כיצד המעשה לימד אותי „בחירה בטוב, תורה ומידות טובות”?

☐ ראיון: מדוע לא ויתרת כאשר „שני האחים חירשים-אילמים (או רק אילמים לפי חלק מהמפרשים, אך מתקשים בתקשורת). הם מגיעים יום-יום לבית המדרש. הם אינם יכולים לשאול, אינם יכולים לענות, ואינם יכולים להשמיע את קול התורה. נראה כאילו הם אינם יכולים להיות תלמידי חכמים באמת.”?

☐ ספרו את „הָאַחִים בַּשּׁוּרָה הָרִאשׁוֹנָה” מנקודת מבט של מי שראה את המעשה.

המחזה של שלושה רגעים מדויקים

הסצנה	פעולות הדמויות	משפט מרכזי
שני האחים חירשים-אילמים (או רק אילמים לפי חלק מהמפרשים, אך מתקשים בתקשורת). הם מגיעים יום-יום לבית…		
הָאַחִים בַּשּׁוּרָה הָרִאשׁוֹנָה		
תְּפִלָּה מֵעוֹמֶק הַלֵּב		

אפשר להוסיף רגשות ודיאלוגים, אך אין להציג אותם כאילו נאמרו במקור.

7. פתרון בעיות מתוך „האילמים שביקש עליהם רחמים"

א. אילו עמדתם לצד רַבִּי יְהוּדָה הַנָּשִׂיא (רַבִּי) – גדול הדור שמנהיג מתוך תורה, עושר ואהבת ישראל עצומה. לצידו, שני אחים אילמים מִבְּנֵי מִשְׁפַּחְתּוֹ שֶׁל רַבִּי יוֹחָנָן בֶּן גּוּדְגְּדָא… בזמן „פְּתִיחָה: הָרַעַשׁ הַקָּדוֹשׁ שֶׁל בֵּית הַמִּדְרָשׁ", איזו עצה הייתם נותנים ומדוע?

ב. חבר טוען שבמצב „שני האחים חירשים-אילמים (או רק אילמים לפי חלק מהמפרשים, אך מתקשים בתקשורת). הם מגיעים יום-יום לבית המדרש. הם אינם יכולים לשאול, אינם יכולים לענות, ואינם יכולים להשמיע את קול התורה. נראה כאילו הם אינם יכולים להיות תלמידי חכמים באמת." עדיף לא לעשות דבר. השיבו לו בעזרת מה שקרה בסיפור.

ג. תארו מצב מחיי ילדים שבו אפשר ליישם דווקא את המסר „בחירה בטוב, תורה ומידות טובות".

המשימה השבועית שלי בעקבות הסיפור

מעשה שמבטא את המסר	מתי?	בוצע
		□

איזה רגע בסיפור עזר לי לבחור במעשה הזה?

8. ארבע רמות למידה — „האילמים שביקש עליהם רחמים”

זכירה: מה קרה בין „שני האחים חירשים-אילמים (או רק אילמים לפי חלק מהמפרשים, אך מתקשים בתקשורת). הם מגיעים יום-יום לבית…” לבין „הָאַחִים בַּשּׁוּרָה הָרִאשׁוֹנָה”?

הבנה: מדוע היה הרגע „רבי יהודה הנשיא רואה בצרתם, מרחם עליהם באהבת תלמידים יוקדת, ומתפלל עליהם מעומק לבו. תפילתו מתקבלת בשמיים.” נקודת השיא?

יישום: כיצד ניישם את „בחירה בטוב, תורה ומידות טובות” בבית או בכיתה?

יצירה: כתבו סיסמה המזכירה את רַבִּי יְהוּדָה הַנָּשִׂיא (רַבִּי) – גדול הדור שמנהיג מתוך תורה, עושר ואהבת ישראל עצומה. לצידו, שני אחים אילמים מִבְּנֵי מִשְׁפַּחְתּוֹ שֶׁל רַבִּי יוֹחָנָן בֶּן גּוּדְגְּדָא… ואת המסר.

9. אהבת השם מתוך הסיפור

הסיפור מלמד: בחירה בטוב, תורה ומידות טובות. המעשה של רַבִּי יְהוּדָה הַנָּשִׂיא (רַבִּי) – גדול הדור שמנהיג מתוך תורה, עושר ואהבת ישראל עצומה. לצידו, שני אחים אילמים מִבְּנֵי מִשְׁפַּחְתּוֹ שֶׁל רַבִּי יוֹחָנָן בֶּן גּוּדְגְּדָא… מראה כיצד ערך תורני נעשה לבחירה ממשית ברגע של קושי.

איזה מעשה מסוים של רַבִּי יְהוּדָה הַנָּשִׂיא (רַבִּי) – גדול הדור שמנהיג מתוך תורה, עושר ואהבת ישראל עצומה. לצידו, שני אחים אילמים מִבְּנֵי מִשְׁפַּחְתּוֹ שֶׁל רַבִּי יוֹחָנָן בֶּן גּוּדְגְּדָא… יכול לעורר בי רצון להתקרב להשם?

איזו החלטה קטנה, הקשורה ל־„תְּפִלָּה מֵעוֹמֶק הַלֵּב”, אקבל בלי נדר?

בעקבות „האילמים שביקש עליהם רחמים” אני רוצה לעבוד על _____ באמצעות _____.

מחוון למורה – 100 נקודות

תחום	נקודות	הערה
ידיעת הסיפור והדיוק	25	
סיבה ותוצאה	25	
הסבר אישי	20	
יצירתיות ובהירות	15	
יישום ואהבת השם	15	